

JOCNOU

EMILI TEIXIDOR

Límits a la llibertat

L'assaig *Límits a la llibertat* comença així: "No cal que expliqui als catalans que el nacionalisme sovint està estretament vinculat a la llibertat: la llibertat per parlar la pròpia llengua, la llibertat per conservar la pròpia cultura, la llibertat per crear el propi govern." Són les primeres paraules que es troba el lector d'aquest llibre, un assaig sobre els límits a la llibertat, que l'autor, l'assagista holandès Ian Buruma, publicat a l'editorial independent de Barcelona Arcàdia.

Les paraules pertanyen al pròleg que l'autor va escriure l'agost d'aquest any per a l'edició en català. És una lectura plaent, informativa, que convida a la reflexió sobre el tema que anuncia, el de si la llibertat tal com és, es va escampar des d'Europa –i encara millor des del centre d'Europa– als altres països amb la Il·lustració, que va encendre el foc.

El subtítol de l'edició original holandesa afegeix *De Sade fins a Wil-*

ders, que ens indica el temps i alguns dels protagonistes de la lluita per ser lliures. El Marquès de Sade com a exponent de la Il·lustració i la pornografia com a arma en la lluita per la llibertat són títols de dos dels capítols, prou il·lustratius. I també *Si avui es restringeix la llibertat dels nazis, demà perillarà la llibertat d'altres minories* i *Quan està justificada la intervenció militar*.

El llibre és ple de referències històriques que arriben a la guerra de l'Iraq del 2003 o a la resolució en la qual es reconeixia el dret d'una intervenció dins les fronteres nacionals, que es va aplicar a l'Iraq el 1990 quan el Consell de Seguretat va aprovar la creació d'una zona de seguretat per als kurds que fugien de Saddam Hussein.

D'aquesta manera legítima que si els governs no protegeixen els seus ciutadans contra l'assassinat i l'opressió altres països poden intervenir-hi, primer per la via diplomàtica i, si cal, per la força. Definir què

E

“El nacionalisme sovint està estretament vinculat a la llibertat”, afirma Ian Buruma

entenem per opressió ja és un pèl més difícil i per això el lector té la impressió que els fets històrics que hem dit i les anècdotes sobre fets actuals o del passat recent, que fan el llibre de molt bon llegir, i molt pedagògic en molts aspectes, pot semblar que fluixegi una mica en l'aspecte doctrinal, tot i que els noms i les doctrines des de Plató fins a pensadors de la tradició de Spinoza, Locke i Voltaire, i aquests noms mateixos hi entren per ajudar a aclarir tot de conceptes diversos sobre la llibertat i els límits que l'han de protegir.

És un bon llibre en aquests temps de caos econòmic, en què l'Estat és intervencionista i el ciutadà de carrer viu desprotegit contra les imposicions dels grans poders, sobretot econòmics. Una bona lectura, insisteixo, per informar el públic que paga i aguanta el xàfec, fins on ha de pagar i fins on ha d'aguantar i que pot esperar del dret internacional per protegir-lo. *

L'assagista holandès Ian Buruma presenta 'Límits a la llibertat', un bon llibre en aquests temps de caos econòmic, en què l'Estat és intervencionista i el ciutadà de carrer viu desprotegit contra les imposicions dels grans poders, sobretot econòmics.

MESTALLQUEVIANDA

LLUÍS LLORT

Allò que els bancs mai s'endugueren

Un banquer, des d'un faristol daurat amb el símbol del dòlar, arenga una atapeïda audiència d'altres banquers: "Ens vam endur milions i l'estat els va tornar a posar. Com poden dir que el sistema no funciona?" Un altre exemple: "Dipositeu els vostres estalvis en els bancs per assegurar les pensions dels seus directius." I encara: "Els empobrits per la crisi estan posant en perill els bancs que la van provocar." Són tres mostres, sense el suport de l'estil inquietant, hipnòtic i polític dels dibuixos, d'Andrés Rabago, conegut com *El Roto*. Reservoir Books ha publicat *Vinetas para una crisis*, que recull una vuitantena llarga de cops de puny de realisme social combatiu.

Sense aquesta càrrega de bilis i, per descomptat, "sense recórrer mai a la violència", el nou Felip Marlot, "el més pacífic dels detectius", ha arribat. Com el vi Beaujolais, *le Marlot nouveau est arrivé!* I ens pot ajudar (una mica més als nostres fills) a descansar en un oasi de bon humor de l'angoixa ambiental que estem

vivint ja fa temps. I el que encara ens queda per superar!

Un dia de la vida d'en Felip Marlot és la cinquena novel·la protagonitzada per aquest detectiu tan entranyable creat pel no menys entranyable, incombustible i prolífic Joaquim Carbó. En aquest cas ha estat il·lustrat per Òscar Julve, que forma part del col·lectiu Bono Bidari, que ha presentat fa pocs dies una divertida novel·la gràfica per a nens, d'autoria 100% catalana, publicada per La Galera: *Jo, Elvis Riboldi*. La història d'un nen entremaliat i simpàtic que ha nascut amb ambició de convertir-se en sèrie.

Carbó dedica el nou Marlot, en què seguim gairebé minut a minut les peripècies del personatge des de tres quarts de vuit del matí fins a les dotze en punt de la nit del mateix dia, als set il·lustradors que han dibuixat el seu personatge fins ara, que com si fos

Joaquim Carbó ha publicat un nou Marlot QUIM PUIG

un James Bond de pel·lícula, canvia d'actor però mai d'esperit. La novel·la ha estat editada per Barcanova, que el dimecres 14 de desembre celebrarà la gala del desè aniversari del seu valuós premi literari. I Joaquim Carbó també està de celebració, el dels 50 anys de *Cavall Fort*, la revista infantil que va col·laborar a crear i de la qual, tants anys després, encara se sent tan orgullós.

I tanco l'article tornant a l'agror d'El Roto: "Cal trobar possibles alternatives al sistema... per evitar que prosperin", exigeix un executiu a un altre. Un empresari comenta a un subordinat: "Els oferim salaris mínims amb condicions penoses i encara els accepten. Hem de collar-los més." Un empresari assegut còmodament en una butaca, assevera: "Fundeu qualsevol partit i nosaltres el finançarem perquè sigui com la resta." "Com a incentiu a la productivitat m'han ofert accions de l'escorxadador", li explica... un bou a un altre. I és que som un ramat de bestiar. Però uns més que d'altres, de bèsties. *